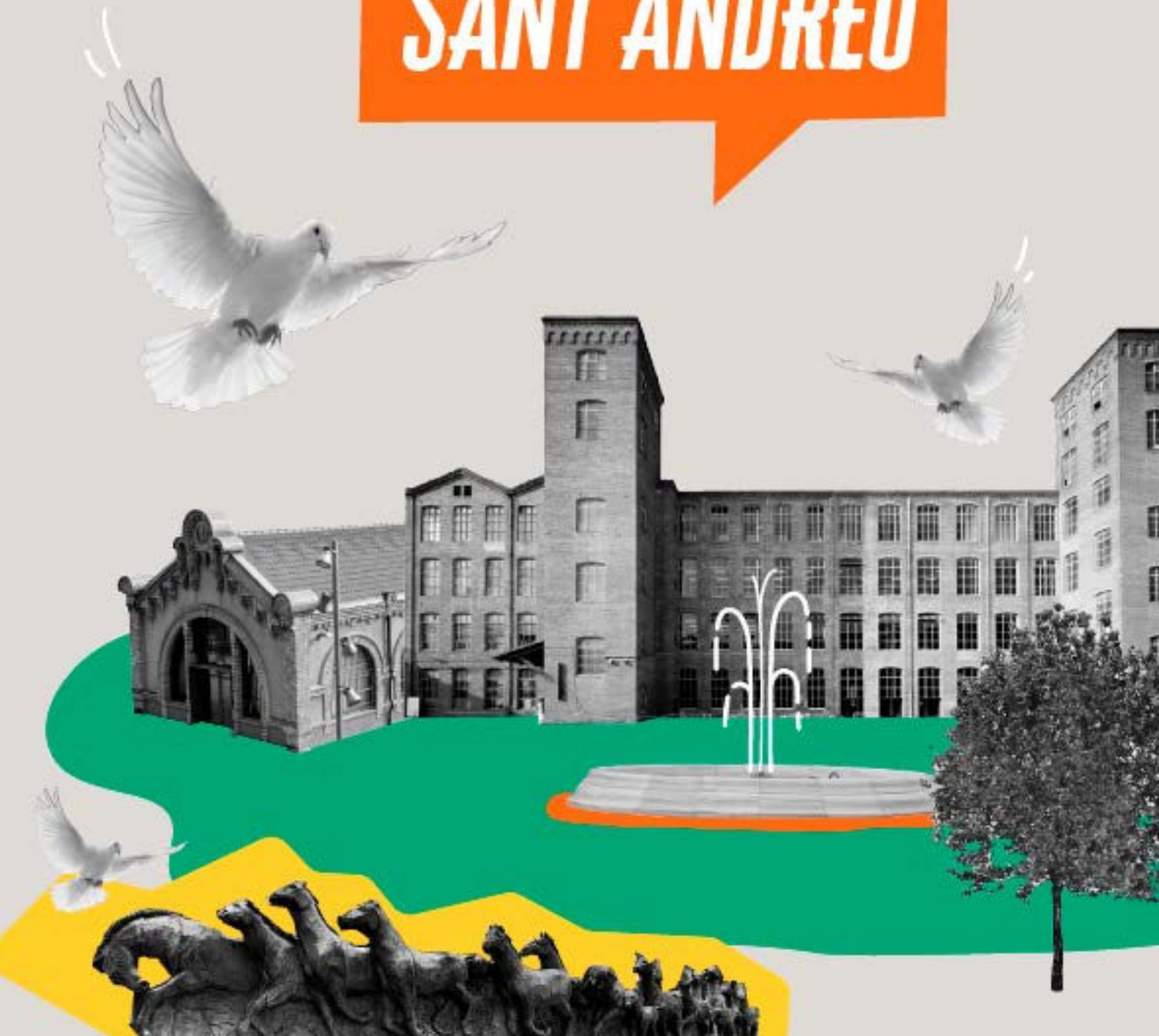

MAIG 2024

**INFORME ESTAT DE
L'ASSOCIACIONISME JUVENIL**

**DISTRICTE DE
SANT ANDREU**

INTRODUCCIÓ

Els informes de l'Estat de l'Associacionisme Juvenil del CRAJ i del CJB són una eina de treball, politització i visibilitat de les **circumstàncies, demandes i necessitats de l'associacionisme juvenil de base comunitària** a la ciutat de Barcelona. Aquests informes territorials són una anàlisi i una proposta d'abordatge de les problemàtiques de cada districte que ens permeten recollir i difondre l'estat de les entitats, interlocutar amb les regidories i fer posteriorment un suport a les entitats i un seguiment dels acords presos amb l'administració.

Entenem associacions i col·lectius juvenils de base comunitària com a joves que s'organitzen voluntàriament amb una finalitat d'implicació col·lectiva a l'entorn i de transformació dels barris. Associacions i col·lectius sempre liderats i gestionats per persones joves.

Per nosaltres és important assegurar que l'associacionisme juvenil de base comunitària **pugui desenvolupar els seus projectes en tant que motors de cohesió social** i implicació comunitària en el seu entorn més proper i **garantir el dinamisme, continuïtat i creació de teixit associatiu al territori**.

Aquests informes es duen a terme amb la col·laboració d'aquelles entitats que, complint els criteris anteriors, participen dels espais de trobada que ofereixen el CRAJ i el CJB. En aquests espais, les associacions i col·lectius poden exposar com perceben l'estat de l'associacionisme juvenil al territori en relació amb 3 eixos: **espais dignes, espai públic i comunitat**. Hem escollit aquests eixos després de detectar necessitats comunes de l'associacionisme juvenil de base comunitària a tota la ciutat de Barcelona que necessiten ser abordades seguint la idiosincràsia de cada barri i districte.

Així, hi trobareu les dades demogràfiques, de participació i territorials que ajuden a contextualitzar l'estat de les joves i l'associacionisme juvenil a Barcelona, seguides de les demandes de les organitzacions juvenils i els denominadors comuns dels diferents districtes. Finalment, es recullen els compromisos a complir quan es van acordar des de les diferents regidories dels districtes i en quin estat es troben actualment.

Els 3 eixos:

Espais dignes

Espai públic

Comunitat

COM ESTAN LES JOVES DEL DISTRICTE

Demografia

15,51%

joves de 15 a 29 anys.¹

Interculturalitat i arrelament

24,11%

joves de 15 a 29 anys tenen nacionalitat estrangera.²

Educació

18,1%

Estudis universitaris³

64,9%

Estudis postobligatoris³

* 46,6% d'alumnat d'ESO i el 25,1% d'alumnat de Batxillerat estudia en centres públics. Al conjunt de Barcelona són el 38,2% i el 36,3% respectivament.⁴

Treball

Salari mitjà joves de 16 a 24 anys.⁵

9.707,60€

Salari mitjà joves de 25 a 29 anys.⁵

20.540,50€

Habitatge i emancipació

878,50€

preu registrat mitjà dels habitatges de lloguer

* Al conjunt de la ciutat 1.087,3€.⁶

Renda mitjana del territori

19.122€

renda anual disponible per càpita (bruta)

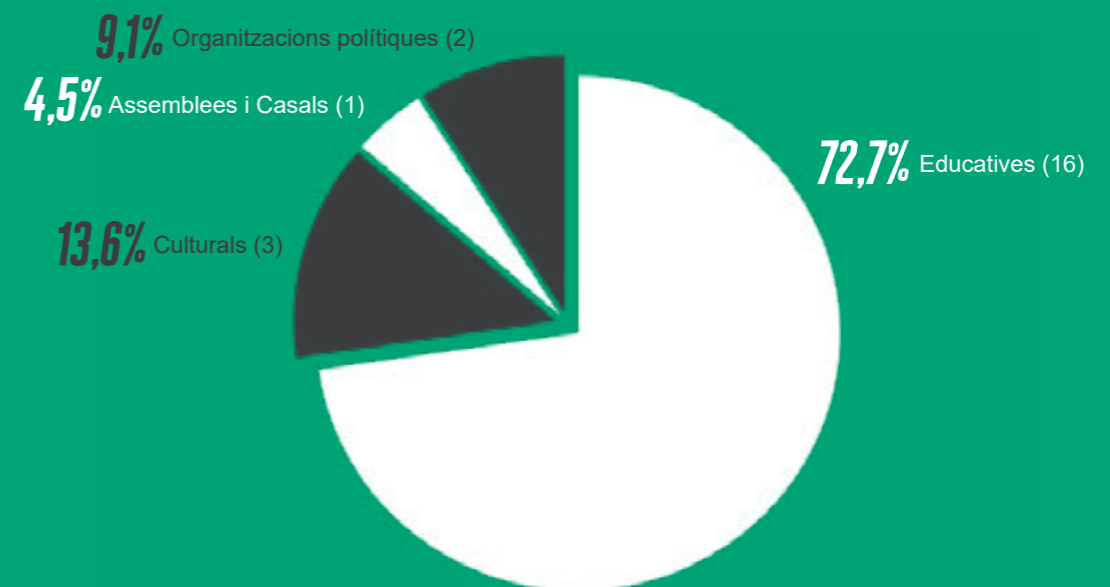
* És un 15,04% inferior a la mitjana de Barcelona.⁷

* 1 Dades padró municipal, gener 2023
2 Dades padró municipal, gener 2021
3 Dades padró municipal, gener 2023

4 Consorci d'Educació. Memòria 2020-2021. Són les dades més actualitzades.
5 Dades OMD, Departament d'Estadística i Difusió de Dades, a partir de l'explotació de la MCVL, 2018
6 Generalitat de Catalunya. Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori, a partir de fiances de lloguer de l'INCASÒL, 1r trimestre 2023
7 Atlas de distribución de renta de los hogares. Instituto Nacional de Estadística, 2021

COM PARTICIPEN LES JOVES DEL DISTRICTE?

Al districte de Sant Andreu hi ha un total de 34 entitats juvenils, de les quals 23 són autogestionades i de base comunitària. En el següent gràfic es mostren les tipologies d'aquestes 22 entitats juvenils, ja que és amb les que es busca treballar des de l'Àrea de Territori:

Finalment, han participat en aquest informe 7 entitats juvenils: els agrupaments Azimut, Flor de Neu, Pau Casals, Pare Bertran, Sant Pius Xè, i els esplais La Tortuga CEIT, i La Sagrera.

COM ESTAN LES ORGANITZACIONS JUVENILS DEL DISTRICTE?

Temàtica

Indicadors

AE Azimut	AEIG Flor de Neu	AEiG Pau Casals	AEIG Pare Bertran	AEiG Sant Pius Xè	Esplai La Tortuga CEIT	Esplai La Sagrera
-----------	------------------	-----------------	-------------------	-------------------	------------------------	-------------------

Llegenda

- L'entitat compta amb l'espai adient per al seu projecte
 - L'espai limita el desenvolupament del projecte de l'entitat
 - L'entitat no compta amb l'espai adient per desenvolupar el projecte
- Les condicions físiques són adequades
 - Les condicions físiques limiten el correcte desenvolupament de l'entitat (dimensions inadequades, desperfectes, el tipus d'espai no respon a la finalitat del projecte)
 - Les condicions físiques són inadequades (grans desperfectes o impossibilitat de desenvolupar-hi activitat)
- Seguretat de continuïtat (per 2 o més anys)
 - Incertesa (menys de 2 anys, conveni verbal o inexistència de conveni)
 - Pèrdua imminent de l'espai
- L'espai públic permet desenvolupar el projecte
 - L'espai públic limita el desenvolupament del projecte
 - L'espai públic o l'ús d'aquest per altres agents no permet desenvolupar el projecte
- S'han obtingut més del 50% dels permisos sol·licitats
 - S'han obtingut menys del 50% dels permisos sol·licitats
 - No s'han obtingut els permisos sol·licitats
- S'han facilitat els materials requerit i s'han ofert alternatives en els materials que no pot proveir districte en més del 50% d'activitats extraordinàries organitzades
 - S'han facilitat els materials requerit i s'han ofert alternatives en els materials que no pot proveir districte en menys del 50% d'activitats extraordinàries organitzades
 - No s'han facilitat els materials requerits ni s'han ofert alternatives en els materials que no pot oferir districte
- S'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte en més del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
 - S'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte en menys del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
 - No s'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte
- S'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte en més del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
 - S'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte en menys del 50% de les activitats realitzades
 - No s'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte
- L'entitat desenvolupa el projecte amb una bona relació amb el veïnat.
 - L'entitat desenvolupa el projecte malgrat algunes tensions amb el veïnat.
 - L'entitat desenvolupa el projecte amb dificultats per l'existència d'un conflicte manifest amb el veïnat.
- La relació amb les altres entitats permet que es faciliti una coordinació entre entitats quan es necessita o l'entitat participa activament d'una xarxa comunitària
 - La relació amb altres entitats dificulta poder articular una xarxa comunitària o coordinacions entre entitats
 - La relació amb altres entitats no permet articular una xarxa comunitària o coordinacions entre entitats
- L'entitat està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents i hi participa
 - L'entitat està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents, però no hi participa
 - L'entitat no està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents i, per tant, no hi participa

Espai digne

Espai públic

Comunitat

1	Gestió de l'espai en relació amb el desenvolupament del projecte
2	Condicions de l'espai
3	Estabilitat/continuïtat de l'espai
4	Ús de l'espai públic en activitats ordinàries
5	Tramitació de permisos per esdeveniments extraordinaris a la via pública conforme la normativa
6	Obtenció de materials per esdeveniments extraordinaris a la via pública
7	Horaris dels esdeveniments extraordinaris a la via pública
8	Localització dels esdeveniments extraordinaris a la via pública
9	Relació amb el veïnat
10	Relació amb altres entitats del territori i espais comunitaris
11	Participació de l'entitat en espais promoguts des de districte

AE Azimut	AEIG Flor de Neu	AEiG Pau Casals	AEIG Pare Bertran	AEiG Sant Pius Xè	Esplai La Tortuga CEIT	Esplai La Sagrera
Green	Yellow	Green	Green	Green	Yellow	Green
Green	Yellow	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Green
Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Green
Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green
Green	Green	Green	Yellow	Green	Orange	Green
Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Orange	Green
Green	Green	Yellow	Green	Green	Orange	Green
Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Green
Green	Yellow	Green	Green	Green	Green	Green
Green	Yellow	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow

Des del CJB hem elaborat uns indicadors per valorar si es donen les condicions necessàries per promoure l'associacionisme juvenil des d'una perspectiva comunitària. Aquest semàfor plasma la situació en la que es troben les diferents entitats o plataformes en relació a aquests indicadors.

QUÈ DEMANEN LES ORGANITZACIONS JUVENILS?

1 Habilitar els locals de l'associacionisme educatiu

Hi ha entitats de lleure del districte que es troben amb locals que no tenen unes bones condicions d'habitabilitat, estan deteriorats i necessiten manteniment i reformes, com per exemple l'AEiG Flor de Neu o l'AE Azimut. Algunes d'aquestes entitats tenen el seu local a espais cedits per parròquies i manifesten que no acaben de tenir una bona relació i comunicació amb els mossens. A més, la gran majoria d'entitats tenen el seu conveni de cessió d'espai, pactat de manera verbal o bé ja caducat. En són exemples l'AEiG Pare Bertran i l'AEiG Sant Pius Xè.

Disposar d'espais en condicions dignes és clau per tal que l'associacionisme educatiu pugui desenvolupar els seus projectes educatius i comunitaris correctament. És per això, que les entitats demanen que des de districte es pugui facilitar finançament per a poder dur a terme els arranjaments necessaris perquè els locals siguin espais dignes. Per altra banda, demanen que districte adopti un rol de mediació i de suport a les entitats a l'hora de dialogar amb els propietaris dels locals cedits per la parròquia.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#): Dotar d'espais de qualitat les entitats.
- [Mesura de govern per garantir i millorar la incidència de l'assoc. educatiu de base comunitària a la ciutat](#): Facilitar l'ús dels equipaments municipals; Oferir una resposta eficaç i coordinada que eviti o disminueixi l'impacte negatiu derivat de la pèrdua de local. Adequar i arranjament els locals de titularitat privada per tal que les entitats puguin desenvolupar la seva tasca educativa en condicions òptimes.

2 Seguir rebent facilitacions en el procés d'obtenció de permisos d'esdeveniments a l'espai públic

L'associacionisme juvenil participa de la dinamització comunitària del districte amb les activitats que duen a terme a l'espai públic, dinamitzen els barris, i ofereixen una oferta d'oci alternatiu i autogestionada d'alt valor comunitari. Sovint, però, es troben amb dificultats per part de l'administració per dur-los a terme: no es proveeixen tots els materials requerits, cada cop es retallen més els horaris de finalització, s'ofereixen localitzacions diferents de les sol·licitades o inclús no s'acaben concedint els permisos.

Les entitats demanen que des de districte se segueixin garanteixin uns mínims per facilitar l'organització dels esdeveniments i que les condicions dels permisos responguin a les necessitats dels projectes amb relació als horaris, localització i recursos materials que es necessiten.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017 - 2021](#): Facilitar i legitimar l'ús de l'espai públic per part dels i les joves. Treballar per prevenir la violència masclista en festes majors i esdeveniments públics. Promoure la participació i els usos de les persones joves en els espais públics. Donar suport a aquelles iniciatives d'oci alternatiu i cultura dispersa promogudes des de l'associacionisme juvenil. Facilitar l'accés dels i les joves al consum cultural. Garantir un oci diürn i nocturn segur, saludable i lliure de discriminacions.
- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#): Facilitar i legitimar l'ús de l'espai públic per part dels i les joves.

3 Establir un espai de joves autogestionat al barri de la Sagrera

Des de La Sagrera Alternativa amb el suport d'altres entitats juvenils del barri, demanen un espai autogestionat per a les persones joves del barri. Si bé és cert que a La Sagrera existeix l'Espai Jove Garcilaso, aquest no és gestionat per a les entitats joves, sinó per una empresa externa. Els espais autogestionats tenen un alt valor comunitari i promouen la implicació de les joves en l'espai i el seu entorn, afavorint que siguin un espai de trobada juvenil i que permeti desenvolupar adequadament els projectes associatius.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#): Dotar d'espais de qualitat les entitats.
- [Pla d'Equipaments i Serveis Juvenils de Barcelona 2018-2028](#): Línia 4 - reconèixer i donar suport a iniciatives i projectes autogestionats juvenils, els casals de joves.

4 Clarificar el procés de creació del nou espai jove de les Casernes de Sant Andreu i comptar amb les entitats pel disseny del nou espai

Al pla d'Equipaments i Serveis Juvenils de Barcelona 2018-2028, es fa referència a la creació d'un nou equipament juvenil al barri de Sant Andreu, l'Espai Jove Jaume Oller. Aquest equipament, tindria lloc a les Casernes de Sant Andreu i segons els plans d'actuació de districte d'anys anteriors, es pretenia fer un procés participatiu amb les joves del territori per definir el pla funcional del casal.

Des de l'associacionisme juvenil demanem que, per una banda, es puguin fer pública la previsió de calendari actualitzada i, per altra banda, que es tingui en compte a les joves per acabar de definir-ne els usos i dissenyar l'espai. Davant la falta d'espais per a les entitats en el territori, aquest nou espai pot esdevenir un espai clau a l'hora de donar-hi resposta i esdevenir un lloc de referència per algunes d'elles.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD+ 2016-2019](#): 1.5.6. Pla d'equipaments juvenils: Revisar el Pla d'equipaments juvenils de Sant Andreu, amb la col·laboració del moviment associatiu juvenil. Avaluat el grau de compliment i les propostes per definir les prioritats de futur; 1.5.7. Construir un casal de joves a les Casernes de Sant Andreu: Construir un casal per a joves als terrenys de les Casernes de Sant Andreu. Obrir un procés de participació amb els joves per definir el pla funcional del casal.
- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#): Donar cabuda a diferents realitats juvenils i als diferents nivells de participació dels i les joves en els serveis i equipaments. Dotar d'espais de qualitat les entitats. Fomentar el codiseny i la cogestió d'espais públics i equipaments amb la participació dels i les joves.
- [Pla d'Equipaments i Serveis Juvenils de Barcelona 2018-2028](#): Espai Jove Jaume Oller. Termini previst: 2021.

QUÈ DEMANAVA L'ASSOCIACIONISME EL 2023?

- 1 Millorar l'accessibilitat del districte i establir-hi canals de comunicació regulars
- 2 Habilitar els locals de l'associacionisme educatiu
- 3 Establir un espai de joves autogestionat al barri de la Sagrera
- 4 Tenir en compte a l'associacionisme juvenil en el disseny del nou espai per a joves de les Casernes de Sant Andreu
- 5 Facilitar l'accés a espais a les entitats juvenils de Trinitat Vella

QUINS COMPROMISOS VA ADQUIRIR REGIDORIA I EN QUIN ESTAT ES TROBEN?

Malgrat el canvi de govern a la ciutat, el CJB entenem que les demandes de les entitats segueixen vigents i s'ha de seguir treballant en pro dels compromisos adquirits.

- Abordar les necessitats referents als locals de les diferents entitats que ho manifesten
- Continuar fent el seguiment i donar suport, en cas de necessitat, a l'AEiG Gregal
- Des de districte es reuneixen amb l'AEiG Sant Pius Xè per visitar l'espai on fan activitat i abordar la seva problemàtica del local
- Mònica Cano, com a tècnica de barri de la Sagrera, envia el document de Pla d'Equipaments a La Sagrera Alternativa
- Indagar en la possibilitat de poder fer un espai per a les joves als baixos de la promoció Premier i al solar de l'hort de la Ferroviària
- Impulsar una trobada amb entitats i CJB per dissenyar els usos del nou espai jove de l'edifici de les Casernes
- Acompanyar en el tancament del conveni entre l'Esplai Tortuga i l'Institut Escola Rec Comtal
- Reunir-se amb l'Esplai Tortuga per buscar una alternativa de local que doni resposta a les seves necessitats a mitjà i llarg termini
- Cedir espais del Passadís de la Trinitat a les entitats Maletas Viejas i Vaya Tela Trinitat

- S'ha complert el compromís
- No s'han realitzat accions
- S'ha començat a treballar
- No avaluable

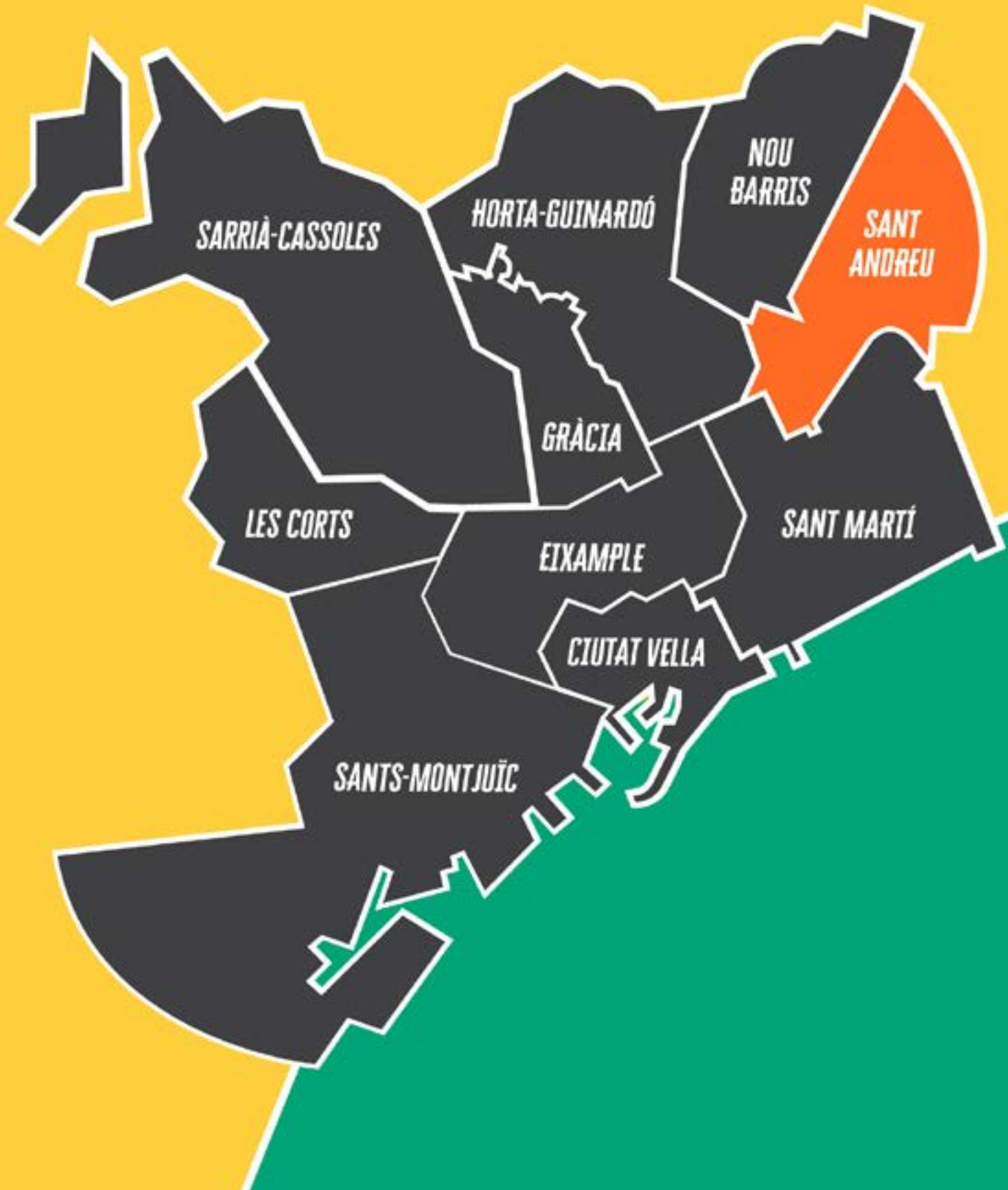
QUINA ÉS L'APOSTA DEL CJB?

Des de l'àrea de Territori del [Consell de la Joventut de Barcelona \(CJB\)](#) i des del [Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils \(CRAJ\)](#) treballam en la detecció de les necessitats de l'associacionisme juvenil de cada districte de la ciutat. Aquest apropament a cada barri i districte, ens ha permès identificar unes demandes que es fan comunes a nivell de ciutat que plasmem a continuació:

- 1 **Donar suport a noves iniciatives i projectes juvenils autogestionats i reconèixer l'associacionisme juvenil com un agent comunitari clau als barris:**
L'associacionisme juvenil desenvolupa una tasca amb un gran valor comunitari i adopta un rol dinamitzador i cohesionador als barris de la ciutat, activitats sovint poc reconegudes i valorades per la resta de la comunitat i per l'administració. **Es demana que es duguin a terme accions concretes amb el veïnat i la resta del teixit associatiu per tal de promoure el reconeixement cap a l'associacionisme juvenil.**
- 2 **Reformular els espais de participació de districte des d'una perspectiva juvenil:**
Les joves reconeixen que els diferents espais de participació promoguts des del districte són espais hostils on es reproduïxen discursos i dinàmiques adultocèntriques que els hi condicionen la participació. Davant la baixa presència de l'associacionisme juvenil en aquests espais s'ha detectat la necessitat de **reformular-los per tal de satisfer les necessitats de les joves i de les seves entitats, per tal d'incorporar-hi la perspectiva juvenil i per fomentar la participació de les joves.**
- 3 **Dotar a les entitats juvenils d'espais en unes condicions dignes:**
Les entitats juvenils coincideixen en el fet que hi ha una manca d'espais que reuneixin les condicions per poder dur a terme adequadament els projectes i activitats als seus barris. Es reivindica la necessitat que des de l'Administració es faciliti l'accés, i - en cas de demanda, la gestió - d'espais que ofereixin resposta a les necessitats de l'associacionisme juvenil en termes d'usos, horaris, dimensions, habitabilitat, seguretat de continuïtat...
- 4 **Dissenyar un espai públic amb i per a les persones joves i l'associacionisme juvenil:**
Davant la gentrificació, la privatització de l'espai públic, i la manca de zones pacificades, és necessari vetllar per unes polítiques que posin al centre a les persones que habiten els barris, facilitant els espais de trobada entre les joves i l'associacionisme. **És crucial incloure en els dissenys i en les planificacions urbanístiques al veïnat i a l'associacionisme del territori per tal de fer de l'espai públic un lloc de trobada inclusiu que satisfaci les necessitats de les persones.**
- 5 **Facilitar l'organització i el desenvolupament d'esdeveniments i activitats a la via pública:**
Les entitats juvenils són agents dinamitzadors dels barris que ofereixen oci alternatiu i autogestionat d'un alt valor comunitari. **Cal suport administratiu per proporcionar recursos materials i econòmics, acompanyar en la gestió dels permisos, promoure localitzacions centríques i horaris que responguin a les necessitats de les organitzacions respectant les necessitats del veïnat.** També és imprescindible rebre suport (cessió de material, de personal, o de finançament) per poder garantir l'establiment de Punts Liles als esdeveniments a la via pública per informar, prevenir, denunciar i atendre les violències masclistes i actituds i comportaments discriminatoris.
- 6 **Garantir l'emancipació de les persones joves als seus barris:**
En un context d'atur persistent, amb grans barreres per l'accés a l'habitatge digne i de precarietat generalitzada, la joventut és una de les principals afectades, que veu com la discriminació estructural dificulta l'emancipació de les joves. La pujada de preu dels habitatges, està provocant un procés d'expulsió de les joves dels seus barris, fet que té un efecte directe en les dificultats de consolidació de l'associacionisme juvenil i en l'arrelament al territori. **Es reivindica poder revertir la situació actual i garantir que les joves puguin permetre's emancipar-se al mateix barri amb unes condicions dignes.**

Elaborat pel Consell de Joventut de Barcelona (CJB) i el Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils (CRAJ), amb la participació dels agrupaments l'AE Rakxa, l'AEiG El Cau del Besòs, el Centre d'Esplai Joan Suñol, l'Esplai del Pare Abraham, l'Esplai Movi del Poblenou, l'Esplai Sagrat Cor, l'Esplai Sant Paulí, l'Esplai Xino-Xano, els Casals de Joves La Traca i Can Ricart i l'assemblea de Joves de la Vila Olímpica.

MAPA DELS DISTRICTES DE BARCELONA

Coordina:

Centre de Recursos
per a les Associacions Juvenils
de Barcelona

Col·labora:

Elaborat pel Consell de Joventut de Barcelona (CJB) i el Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils (CRAJ), en col·laboració amb: AE Azimut, AEiG Flor de Neu, AEiG Pau Casals, AEiG Pare Bertran, AEiG Sant Pius Xè, Esplai La Tortuga CEIT i Esplai La Sagrera.

Llicència Creative Commons
Reconeixement - NoComercial - CompartirIgual
No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.